

hrnuje v sobě i pojem »místní potřeby«. Živn. řád pak neobsahuje nic, z čeho by se dalo souditi, že mluvě v § 23 odst. 5 o »místních poměrech«, chtěl se odchýliti od obvyklého významu těchto slov a zřetel na místní potřebu tu vyloučiti. Právě naopak z předpisu § 21 a) odst. 4 a § 21 g) odst. 1 živn. řádu, v nichž se úřadu ukládá, aby jde-li o udělení koncese pro živn. zprostředkování služeb a míst a pro podniky pohřební, při zkoumání místních poměrů přihlížel k tomu, není-li o příslušnou potřebu již dostatečně postaráno způsobem tam vyznačeným, je nade vši pochybnost jasno, že živn. řád také místní potřebu pokládá za jeden z oněch momentů, jež označuje hromadně jako místní poměry. Totéž stanovisko zaujal nss v nál. Boh. A 428/20 a setrval na něm i v nálezech dalších, na př. Boh. A 1161/22 a 3865/24. I v nál. Boh. A 3603/24 se vychází z toho, že místní potřeba je součástí pojmu »místní poměry«, a odvolává se proto stížnost na tento náleze na podporu svého stanoviska neprávem. Rovněž nemůže stížnost nic vytěžiti ve svůj prospěch z nál. Boh. A 1411/22, neboť tu jest vysloveno, že »potřebou obyvatelstva«, o které je řeč v 3. odst. § 18 živn. řádu, nelze rozuměti »nutnou potřebu obyvatelstva«, a šlo tu tedy o otázku zcela jinou, než je dnes na sporu. Z těchto úvah shledal nss shora zmíněnou námitku stížnosti neodůvodněnou.

Stížnost vytýká dále, že úřad měl — jsa povinen vzíti zřetel na místní poměry — »vykonati tak zvané odvážení zájmové za subtilního přihlídnutí k individuálním, resp. subj. poměrům žadatele a odvážit zřetele objektivní a subjektivní podle zásad vyšší (individuální) spravedlnosti«. Poněvadž se tak nestalo, byl podle názoru stížnosti porušen zákon a pro nesprávný názor žal. úřadu zůstala skutková podstata nař. rozhodnutí neúplnou, takže řízení je stíženo podstatnou vadou. Nss neuznal za nutné vejíti na věcné přezkoumání těchto námitek. Náleží-li totiž — jak bylo vyloženo — otázka místní potřeby k oněm poměrům, jichž úřad má ve smyslu zákona dbáti, je nedostatek takové potřeby o sobě i dostatečným důvodem pro odeprání koncese, a není proto nezákonným ani vadným, že úřad, dospěv k závěru, že místní potřeba pro živnost, které se st-l domáhal, dána není, neuvažoval snad o žádosti st-lově ještě s hlediska jiného, zejména s hlediska subj. poměrů st-lových.

Č. 11.156.

Pojištění nemocenské: * Za účinnosti zák. č. 221/1924 Sb. není min. soc. péče oprávněno zrušiti závodní nemocenskou pojišťovnu na základě čl. XXI zák. č. 268/1919 Sb., třeba se zrušení toho domáhala okr. nemoc. pojišťovna podáním učiněným přede dnem 1. července 1926.

(Nález ze dne 20. března 1934 č. 5375.)

Věc: Firma »Porzellanfabrik Giessbübel Joh. Sch.« v K. a závodní nemocenská pojišťovna této firmy v K. (adv. Dr. Bedřich Fried z Prahy) proti ministerstvu sociální péče o zrušení závodní nemocenské pojišťovny.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Podáními z 30. března 1926, resp. z 26. června 1926 obrátila se okr. nemocenská pokladna ve Ž. na min. soc. péče, pokud se týče na osp-ou ve Žluticích se žádostí, aby stěžující si závodní nemocenské pojišťovně (pokladně), jež byla zřízena podle § 42 nemoc. zák. č. 33 ř. z. z r. 1888 a měla proto býti podle čl. XXI zák. č. 268/19 Sb. zrušena, bylo nařízeno zastaviti její pojišťovací činnost dnem 30. června 1926.

Nař. rozhodnutím vyslovilo min. soc. péče, že z podnětu podání okr. nemoc. pokladny ve Ž. zrušuje dodatečně podle čl. XXI odst. 1 zák. z 15. května 1919 č. 268 Sb. stěžující si závodní nemocenskou pojišťovnu z těchto důvodů: »Článkem XXI zák. č. 268/1919 bylo min. soc. péče uloženo, aby zrušil závodní nemocenské pokladny, které nevyhovovaly ustanovení § 11, t. j. které nebyly zřízeny podle §§ 43, 52 nebo 53 zák. č. 33/1888 ř. z. Ze stanov i z přípisů závodní nemocenské pojišťovny firmy J. Sch. v K. jest zřejmo, že nejde o pokladnu zřízenou podle některého z těchto paragrafů, zejména podle § 43 nemoc. zák., ježto jde o ústav, který existoval již od r. 1880 a který se později přizpůsobil zákonu č. 33/1888 ř. z. I kdyby snad byl spor o to, zda jde o pokladnu, zřízenou podle § 42 nemoc. zák., je přece úplně mimo spor, že nejde o pokladnu, zřízenou podle § 43 (§§ 52 a 53 nepadají v daném případě vůbec na váhu), a to bylo dostatečným podkladem pro to, aby tato pokladna byla bývala zrušena. Fikci, že kdyby nebyla již při účinnosti zák. č. 33/1888 ř. z. existovala, že by snad byla bývala musila býti zřízena zem. úřadem podle § 43 nemoc. zák., nutno odmítnouti jako zcela nezávažnou (srov. též Boh. A 560/20). Je-li mimo spor, že jde o závodní nemocenskou pokladnu, která podle čl. XXI cit. zák. měla býti zrušena, zbývá ještě rozřešiti otázku, zda tohoto předpisu možno ještě dnes použití. Tuto otázku dlužno zodpověděti kladně. Podnětem k úřednímu šetření, zda jde o závodní nemocenskou pokladnu, která měla býti zrušena, bylo podání okres. nemoc. pokladny ve Ž. z 26. června 1926, odevzdané téhož dne osobně u osp-é ve Žluticích. Vzhledem k ustanovení § 282 odst. 2 zák. č. 221/1924 Sb. dlužno při rozhodování podání učiněných před 1. červencem 1926 užití právních předpisů, platných před účinností uvedeného zák., tedy předpisů zák. č. 33/1888 a zákonů jej pozměňujících a doplňujících. Nutno tudíž petit podání posuzovati zcela tak, jako kdyby zák. č. 221/1924 Sb. ještě vůbec nebyl vešel v platnost, jako kdyby ani neexistoval. S tohoto hlediska jeví se pak zcela nerozhodným, že závodní nemocenská pojišťovna firmy J. Sch., továrny na porculán v K., byla dne 1. ledna 1924 fakticky v činnosti, jak to předpokládá § 26 odst. 1 zák. č. 221/1924 Sb. a rozhodující je toliko ta okolnost, zda závodní nemocenská pokladna před 1. červencem 1926 existovala po právu, či zda měla býti zrušena. Ježto pak bylo již shora dovozeno, že závodní nemocenská pokladna firmy J. Sch. v K. měla podle článku XXI zák. č. 268/1919 Sb. býti zrušena,

poněvadž nevyhovovala ustanovení § 11 zák. č. 33/1888 ř. z. ve znění zák. shora uvedeného, je nutno dodatečně ji zrušiti ve shodě s právními předpisy, platnými před 1. červencem 1926.»

Do tohoto rozhodnutí podává stížnost jednak firma, jednak závodní nemocenská pojišťovna její. O stížnostech uvážil nss:

Stížnosti uznávají, že sice podle čl. XXI zák. č. 268/1919 Sb. byl min. soc. péče oprávněn zrušiti pokladny, které nebyly zřízeny na základě § 43 zák. č. 33/1888 ř. z., vytýkají však, že žal. úřad adm. řízením ani žádným z rozhodovacích důvodů neprokázal, že se zřízení stěžující si závodní pojišťovny nestalo na základě cit. § 43. K této výtce jest uvést, že žal. úřad uvedl důvody, z nichž má za to, že stěžující si závodní pokladna nebyla zřízena na základě cit. § 43. Obsahu těchto důvodů se stížnosti nedotýkají ani po stránce právní ani po stránce skutkové, a jest proto jejich bezobsažnou výtku, že žal. úřad neprokal, že se zřízení stěžující si závodní pojišťovny nestalo na základě cit. § 43, přejíti bez dalšího zřetele tím spíše, že bylo věcí stížností dovoditi, že zřízení pokladny se stalo na základě cit. § 43.

Připouštějíce v dalších vývodech, že stěžující si závodní pokladna nebyla zřízena na základě uvedeného § 43 a že tedy mohla býti zrušena podle čl. XXI zák. č. 268/1919 Sb., upírají stížnosti přes to žal. úřadu právo pokladnu zrušovati, a to z důvodu, že ono zrušovací právo žal. úřadu pominulo dnem 1. července 1926, kdy nabyl účinnosti nový zákon č. 221/1924 Sb., podle jehož § 26 jsou osoby povinně pojištěné, zaměstnané v závodě, u něhož byla dne 1. ledna 1924 v činnosti závodní nemocenská pokladna, pojištěny u této pokladny, takže pro zrušení pokladny může od účinnosti zák. č. 221/1924 Sb. rozhodovati jen hledisko, zda pokladna byla či nebyla dne 1. ledna 1924 v činnosti. Předpisů starého zákona nemohl žal. úřad užiti právem ani na základě 2. odst. § 282 zák. č. 221/1924 Sb., poněvadž k podání z 26. června 1926, jehož se žal. úřad dovolává, nebyla okr. nemoc. pokladna legitimována, a nešlo proto o podání, jaké má na mysli cit. ustanovení 2. odst. § 282.

K této části stížností bylo uvážiti:

Článkem XXI odst. 1 zák. č. 268/1919 Sb. bylo min. soc. péče uloženo, aby zrušil nemocenské pokladny závodní a pokladny společenstevní, které nevyhovují ustanovení § 11 zák. č. 33/88 ř. z., t. j., které nebyly zřízeny podle §§ 43, 52 nebo 53 posléze uvedeného zák. Dnem 1. července 1926 nabyl účinnosti zák. z 9. října 1924 č. 221 Sb., jenž v § 282 odst. 1 stanoví, že dnem, kdy nabudou účinnosti ustanovení tohoto zák., pozbývají platnosti zák. č. 33/88 ř. z. a zákony jej pozměňující a doplňující (tedy také zák. č. 268/1919 Sb.), pokud nejsou zákonem č. 221/24 Sb. výslovně dále zachovány v platnosti. K tomu jest stanoveno v odst. 2, že uvedených právních předpisů jest však použití i nadále při rozhodování podání, stížností a sporů, jež byly podány nebo zahájeny přede dnem, kdy nabudou účinnosti ustanovení tohoto zákona.

Poněvadž ustanovení čl. XXI zák. č. 268/1919 Sb. o právu min. soc. péče zrušovati závodní nemocenské pokladny nebylo zákonem č. 221/1924 Sb. výslovně zachováno v platnosti, pozbylo dnem 1. července 1926 účinnosti. Žal. úřad má však přece za to, že oprávnění tam mu da-

ného mohl v přítomném případě použití i po 1. červenci 1926 a to proto, že okr. nemoc. pojišťovna ve Ž. již před 1. červencem 1926 učinila podání, jež bylo podnětem šetření, zda stěžující si závodní pokladna má býti zrušena. Názor svůj odůvodňuje žal. úřad dovoláním na § 282 odst. 2 zák. č. 221/24 Sb. Tomuto nazírání žal. úřadu nelze však přisvědčiti.

Mluvě o »podání«, uvádí je 2. odst. cit. § 282 v souvislosti se slovem »rozhodování«, neboť praví, že uvedených předpisů jest použití při rozhodování podání. Z této spojitosti slov jde, že podáním, jež tu má zákon na mysli, není jakékoli podání ve věcech nemoc. pojištění, nýbrž jen takové podání, jež má býti předmětem rozhodnutí, tedy podání, domáhající se úpravy právního poměru jako subj. práva podavatelova, právě jako rozhodováním podání jest míněno nikoli již jakékoli vyřizování jakéhokoli podání, nýbrž jen takové, jímž se ve věci vzneseného nároku právní poměr tak nebo onak upravuje.

Podle čl. XXI zák. č. 268/1919 Sb. příslušelo jediné min. soc. péče právo zrušovati závodní pokladny. Právo to nebylo vázáno na procesní předpoklad návrhu třetí osoby, zejména okr. nemoc. pokladny, a nelze ani ze zákona dovoditi, že by okr. nemoc. pokladně příslušelo právo zrušení závodní pokladny jako stíhatelného nároku se domáhati.

Pak ovšem její žádost, aby závodní pokladna byla zrušena, mohla sice býti ministru sociální péče podnětem, aby zahájil šetření, zda jde o závodní pokladnu, která má býti zrušena, nemůže však býti pokládána za podání, o kterém mělo býti min. soc. péče rozhodováno, tak aby ji bylo považovati za podání ve smyslu 2. odst. § 282 zák. č. 221/1924 Sb. a nař. rozhodnutí za rozhodování o onom podání.

Za tohoto stavu nemohl se žal. úřad již z tohoto důvodu opřítí o ustanovení 2. odst. § 282 zák. č. 221/1924 Sb. jako o základ, dovolující mu použití zrušené normy čl. XXI zák. č. 268/1919 Sb. Učinil-li tak přece, jest jeho rozhodnutí v rozporu s právním řádem.

Č. 11.157.

**Pojištění nemocenské, invalidní a starobní:
Smlouva služební mezi otcem a synem jako podklad pojistné povinnosti
podle § 2 odst. 1 zák. č. 221/1924 ve znění zák. č. 184/1928 Sb.?**

(Nález ze dne 20. března 1934 č. 5764.)

Prejudikatura: srov. Boh. A 4430/25, 8001/29.

Věc: Šaja G. v Š. proti zemskému úřadu v Bratislavě o sociální pojištění.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Okr. nemoc. pojišťovna v Prešově výměrem ze 16. ledna 1930 vyslovila na základě § 2 odst. 1 zák. č. 221/1924, ve znění zák. č. 184/1928 Sb., že Ladislav G. v Š. pojistné povinnosti nepodléhá. V důvodech uvedeno, že Ladislav G. byl Šajou G. dnem 5. listopadu